

Standard ČAP - aktivní hromosvody (ESE - Early Streamer Emission)

Na základě opakovaných dotazů na téma „aktivní hromosvody“ ze strany pojistitelů, zprostředkovatelů pojištění i klientů pojišťoven zpracovala pracovní skupina rizikového inženýrství toto téma (viz Shrnutí dále) a následně ČAP vydává doporučení vztahující se k aktivním hromosvodům.

Shrnutí tématu „aktivních hromosvodů“

Na základě aktuální situace v ČR (která je v souladu s Evropskou legislativou a standardy) můžeme konstatovat, že návrh, instalace a revize vyhrazených technických zařízení, tedy i ochranu před účinky atmosférické nebo statické elektřiny, je třeba provádět dle příslušných technických norem. Aplikace těchto technických norem jsou v mnohých případech závazné, neboť jejich použití je vyžadováno platnou legislativou. V případě ochrany před bleskem se jedná o § 36 vyhlášky č. 268/2009 Sb. o technických požadavcích na stavby. V květnu 2015 Nejvyšší správní soud vydal judikát ohledně závaznosti technických norem ve stavebnictví (č.j. 1 As 162/2014 - 63 ze dne 28. 5. 2015), který v odstavcích 43. a 44 potvrdil závaznost normových hodnot. Dále také tento rozsudek judikuje, že normové hodnoty představují minimální povolený standard na území ČR, kterého je nutné nejprve dosáhnout, tzn., že v oblasti ochrany před bleskem je závazný příslušný soubor ČSN EN 62305-1 až 4 v platném znění, tj. aktuálně edice 2.

Aktivní jímač (ESE) lze v zásadě použít jako jímací tyč, avšak v rámci ochrany před bleskem navržené dle souboru norem ČSN jako celku. Například není možné provést podle ČSN EN 62305 (část 2) pouze výpočet řízení rizika a vlastní ochranu před bleskem pak instalovat podle jiné normy, protože ochranná opatření musí vyhovovat požadavkům dalších částí tohoto souboru norem (viz ČSN EN 62305-2, čl. 2 a 5.6).

Je třeba mít na paměti, že ochranu zajišťuje celé vyhrazené technické zařízení, nikoliv samostatná část či ojedinělý výrobek. Jakákoli argumentace, která se často objevuje u prodejců jednotlivých výrobků, je v tomto ohledu mylná. Nejedná se o výrobek, ale ochrana před bleskem se posuzuje jako vyhrazené technické zařízení.

V EU některé země přijaly vlastní národní normy týkající se aktivních hromosvodů (zejm. Francie, Španělsko, dříve i Slovensko, kde však je od března 2017 tato národní norma bez náhrady zrušena), zatímco Evropská unie jako celek vychází z mezinárodních norem IEC, z nichž je EN 62305, resp. harmonizovaná ČSN EN 62305, přímo odvozena.

Na území ČR je platný pouze soubor ČSN EN 62305, národní normy jiných států EU není možné aplikovat, jestliže jsou jejich požadavky či ustanovení v protikladu s platným souborem norem (EN 62305).

Z hlediska hodnocení rizika lze konstatovat, že zařízení nesplňující jako celek parametry poslední aktuálního souboru českých technických norem (jak z hlediska návrhu, tak instalace, revizí, údržby apod.) představuje zvýšené riziko.

Zde je třeba rozlišit, zda se jedná o zařízení instalované, dle již zrušené technické normy (např. ČSN 34 1390 vydaná v roce 1969) pro nemovitosti kolaudované zpravidla před r. 2009, či nebo

---

o zařízení dle jiné normy, která není harmonizovaná v ČR (např. francouzská, která navíc nemá návaznosti na další elektrotechnické normy) / případně žádné normy. Míra rizikovosti se v tomto případě liší, a to i z pohledu reputačního rizika a možné odpovědnosti majitele/provozovatele nemovitosti. V případě neharmonizované cizí normy či žádné normy může být provozovatel/majitel nemovitosti uznán odpovědným za úmrtí/škody na zdraví, jestliže k poškození zdraví došlo v příčinné souvislosti s nedostatkem v ochraně před úderem blesku/přepětím.

V normě ČSN EN 62305 (část 2) je uveden termín „řízení rizika“, který vyjadřuje skutečnost, že instituce nebo firmy by měly počítat s mírou tolerovatelného rizika, a to na základě výpočtu rizika, kdy je pak stanovena nezbytnost vnější a vnitřní ochrany před bleskem a přepětím. Podle účelu a využití objektu se navrhuje technicky a ekonomicky optimální ochranná opatření.

Na základě výše uvedeného ČAP doporučuje použití souboru norem ČSN EN 62305 v platném znění jako standard ochrany před bleskem v oblasti pojištění.

Pokud tedy vyhrazené technické zařízení - celá soustava ochrany - před úderem blesku bude splňovat požadavky dle uvedeného souboru norem, doporučuje ČAP paušálně či striktně nevyčleňovat aktivní hromosvody ESE z pojistného krytí.
